

*М.О.Бовсуновська, магістрант природничого факультету;
С. С. Вітвицька, доктор педагогічних наук, професор
(Житомирський державний університет імені Івана Франка)*

ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТАМИ ДІЯЛЬНОСТІ КУРАТОРА АКАДЕМІЧНОЇ ГРУПИ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Державні документи «Про вищу освіту» свідчать про те, що на сьогодні Міністерство освіти і науки України рекомендує більше уваги зосереджувати на виховній роботі у вищих навчальних закладах [4]. Для організації виховання студентів у навчальному процесі ректорат, усі кафедри повинні спрямовувати зусилля на те, щоб кожна лекція, семінарське чи практичне заняття мали виховне значення, а викладання будь-якої дисципліни формувало б у студентів не лише професійні якості, а й сприяло засвоєнню загальнолюдських норм моралі, виховувало почуття патріотизму, громадянської та національної гідності, активну життєву позицію в процесі державотворення [5].

Проблеми виховної роботи у ВНЗ висвітлювали у своїх працях – К. Ушинський, Е. Гібон, О. де Бальзак, А.Макаренко, В.Бехтерев, М. Пирогов, М. Грушевський, А. Бойко, В. Сухомлинський [4].

В. Сухомлинський підкреслював: «Знання без виховання – меч у руках божевільного».

Метою цієї статті є аналіз діяльності куратора у ВНЗ на основі досліджень серед студентів.

Куратор академічної групи є координатором дій усіх викладачів ВНЗ щодо здійснення ними навчальної й виховної мети. Діяльність куратора визначається планом виховної роботи, розробленим на навчальний семестр, рік згідно з перспективним та річним плануванням вищого навчального закладу. Адміністративно куратор академічної групи підпорядкований заступнику декана факультету і погоджує свою діяльність із деканом та завідуючими кафедрами [2]. Діяльність куратора здійснюється на підставі Статуту закладу, Концепції виховної роботи з огляду на особливості й традиції закладу. Зміст його діяльності визначається Законом України «Про вищу освіту», Державною національною програмою «Освіта» («Україна ХХІ століття»), «Концепцією виховання дітей та молоді у національній системі освіти», «Національною доктриною розвитку освіти України у ХХІ столітті», відповідними інструктивно-методичними документами Міністерства освіти і науки України, а також положеннями, розробленими структурними ланками.

Планування кураторських годин проводиться згідно з планом виховної роботи ВНЗ, планом загальних заходів студентського активу ВНЗ, з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти України, а також особливостей складу групи [7].

Головним завданням у діяльності куратора є реалізація на рівні академічної студентської групи комплексу заходів з виховної роботи, спрямованих на формування духовно-моральних та професійних якостей майбутнього фахівця [6]. Допомогти куратору досягти виховної мети може педагогічна діагностика. Використання куратором групи найпростіших діагностичних методів і методик у власній практиці, навички аналізу та узагальнення отриманих даних збагатять викладача, забезпечать ефективність виховної роботи, сприятимуть розвитку демократичних засад. Найголовнішими функціями куратора академічної групи є: аналітична, організаторська, комунікативна та соціальна. Аналітична функція передбачає планування та організацію виховної роботи студентською групою. Організаторська функція забезпечує надання необхідної допомоги студентському самоврядуванню тощо. Функція соціалізації реалізується у гуманістично-орієнтованій взаємодії «педагог – студент». Куратор академічної групи допомагає вихованцям в особистому розвитку, засвоєнні та прийнятті суспільних норм, цінностей, дотриманні засад духовного та повноцінного буття [4]. Куратор надає допомогу студентам у період їх адаптації в університеті та в організації навчального процесу, знайомить студентів з організацією навчально-виховного процесу в університеті, з відповідними законодавчими актами, статутом університету, правилами внутрішнього розпорядку, правилами проживання в гуртожитку, інформує студентів з новими нормативними документами, які безпосередньо їх стосуються [3]. Куратор академічної групи допомагає вихованцю в особистісному розвитку, засвоєнні та прийнятті суспільних норм, цінностей, дотриманні засад духовно повноцінного буття.

Спираючись на актив групи й сприяючи розвитку його ініціативи, куратор забезпечує тісний контакт між адміністрацією, громадськими організаціями, професорсько-викладацьким складом університету і студентами групи [8]. Куратор будує свою роботу, ґрунтуючись на індивідуальному підході до кожного студента, на знанні їх інтересів, нахилів, уподобань, добробуту, стану здоров'я; підтримує тісний зв'язок з батьками своїх студентів; організовує участь групи у конкурсі на кращу студентську групу [1]. Основними формами виховної роботи куратора вважають: бесіди, дискусії, щотижневі виховні години, заходи виховного впливу в студентських аудиторіях і гуртожитках, походи до музеїв, картинних галерей, до театрів. Куратору академічної групи належить ініціатива у виборі форм, методів, прийомів, засобів та напрямів виховної роботи [4].

Нами було проведено дослідження серед VI курсів у Житомирському державному університеті імені Івана Франка, під час якого потрібно було студентам завершити такі речення: «Для того, щоб життя у групі стало цікавішим, потрібно...», «У житті групи мені найбільше не подобається...», «У нашій групі мені найбільше подобається...», «Куратор проводить контроль за відвідуванням нами занять...», «Куратор слідкує за

дотриманням студентами правил внутрішнього розпорядку...», «Головною проблемою для нашої групи зараз є...», «Відбувається контроль процесу та результату складання нами екзаменаційної сесії...». Результати дослідження свідчать про те, що більшість студентів (83%) вважають, що куратор справляється з своїми організаційно-виховними завданнями в академічній групі, вони вважають свою групу досить дружелюбною завдяки діяльності куратора. Близько 20% не задоволені роботою куратора в своїй академічній групі, вважають, що більшість проблем групи саме через нього.

Отже, діяльність куратора потребує високого рівня культури, належної психолого-педагогічної підготовки, відданості педагогічній справі. Лише за такої умови він зможе формувати особистість студента. Бурхливі темпи спільного розвитку, прискорення науково-технічного прогресу, формування нових економічних, політичних, національних і соціальних концепцій розвитку України вимагають підготовки всебічно розвинених людей, активних громадян держави [4]. Виховання особистості ставить особливі вимоги до самих вихователів. Особистість повинна виховувати лише неординарна особистість. Куратор групи – це особлива фігура у системі навчально-виховної роботи. Від його вмінь, життєвої позиції, добросовісності залежить успіх студентів. Претендуючи на роль вихователя, куратор групи повинен завжди пам'ятати про таке: необхідно чітко уявляти свою роль у формуванні свідомості студентів; група завжди чимось схожа до куратора, в ній відображаються наші перемоги і невдачі; вихователю повинен сам бути вихованим; бути для студентів цікавою особою; повага студентів до куратора будується на взаємоповазі; байдужість – найбільше зло у виховному процесі; той, хто не любить дітей, не має права бути їх наставником; вміло організувати актив групи; коли куратор групи працює без вогника, його робота стає нудною й одноманітною; пошук нового – це головне в педагогічній роботі; провести виховну годину набагато складніше, ніж заняття; виховувати студентів потрібно так, щоб вони не відчували, що їх виховують; виховує не виховна година, а підготовка до неї.

Як наголошував В. Сухомлинський, «хто намагається розібратися в хорошому і поганому на своїх уроках, у своїх стосунках з вихованцями, той вже досягнув половини успіху». Врахування вищезначених вимог куратором академічної групи сприятиме успіху в його виховній роботі зі студентами.

Список використаних джерел

1. Алексеев Т.А. Управление качеством подготовки специалистов в университете в контексте болонского процесса / Алексеев Т.А. // Педагогический процесс: теория и практика: сб.наук.работ. – 2004. –Вып.1. – С. 7-18.
2. Бодалев А.А. Личность и общение: Избранные труды / Бодалев А.А. – М.: Педагогика, 1983. – 272 с.
3. Бондар В.І. Дидактика: ефективні технології навчання студентів / Бондар В.І. – К.: Вересень, 1996. – 129 с.

4. Васянович Г.П. Педагогічна етика: навч.-метод. посіб. / Васянович Г.П. – Львів: Норма, 2005. – 344 с.
5. Ващенко Г. Виховний ідеал / Ващенко Г. – Полтава, 1995. – 191 с.
6. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: метод. посібник для студ. магістр. / Вітвицька С.С. – Київ: Центр навч. літ., 2003. – 316 с.
7. Вітвицька С.С. Студент як об'єкт педагогічної діяльності / Вітвицька С.С. // Вісник Житомирського педуніверситету. – Житомир, 2000. – Вип. 6 – С. 186-189.
8. Коменский Я. А. Избранные педагогические сочинения / Коменский Я. А. – М.: Педагогика, 1982.
9. Сухомлинский В.А. О воспитании / Сухомлинский В.А. – М., 1975.